

Projekt zmian rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 w sprawie znaków i sygnałów drogowych w zakresie znaków drogowych dotyczących ruchu rowerów (D.U.2002.170.1393 z późn. zm) w związku z nowelizacją ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 roku (D.U.2011.92.530).

Zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy Prawo o Ruchu Drogowym rozporządzenie określa znaki i sygnały obowiązujące w ruchu drogowym oraz ich znaczenie i zakres obowiązywania.

Nowelizacja ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 2011 roku zmieniła definicję roweru, wprowadziła pojęcia wózka rowerowego oraz pasa ruchu dla rowerów i służy dla rowerzystów a także uchyliła art. 33 ust. 4 ustawy, przez co pierwszeństwo na przejeździe dla rowerzystów określa art. 25 ust. 1 ustawy wraz z nowym art. 27 ust. 1a lub znaki i sygnały drogowe. Te zmiany wymagają technicznych zmian znaczenia i zakresu stosowania niektórych znaków drogowych. Konieczna jest też korekta techniczna wynikająca z treści Konwencji Wiedeńskiej o znakach i sygnałach drogowych (Dz. U. nr 5 poz. 42 z 1988 roku). Ponadto proponuje się zmiany w rozporządzeniu niewynikające wprost z nowelizacji ustawy, ale ułatwiające organizację ruchu i zwiększające bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego.

PROPONOWANE ZMIANY WRAZ Z UZASADNIENIEM:

§ 5.

5. Znak A-7 „ustęp pierwszeństwa” ostrzega o skrzyżowaniu z drogą z pierwszeństwem. Znak A-7 znajdujący się w obrębie skrzyżowania dotyczy tylko najbliższej jezdni **wraz z drogą lub drogami dla rowerów**, przed którą został umieszczony.

6. Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio do znaku A-7 umieszczonego przed torowiskiem pojazdów szynowych lub w innych miejscach przecinania się kierunków ruchu.

7. Umieszczona pod znakiem A-7 tabliczka T-6c lub T-6d wskazuje rzeczywisty przebieg drogi z pierwszeństwem przez skrzyżowanie.

7a. Umieszczona pod znakiem A-7 tabliczka T-22a umieszczona pod znakiem informuje, że droga lub drogi dla rowerów są dwukierunkowe lub że w jezdni jednokierunkowej dopuszczony jest dwukierunkowy ruch rowerów lub rowerów i wózków rowerowych.

UZASADNIENIE

Zmiana znaczenia znaku A-7 jest poprawką techniczną, uwzględniającą zmianę ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 (Dz. U. nr 92 poz. 530), która uchyliła art. 33 ust. 4. W konsekwencji tej zmiany na przejazdach dla rowerzystów pierwszeństwo reguluje art. 25 ust. 1, art. 27 ust. 1 i 1a oraz znaki i sygnały drogowe. Obecne znaczenie znaku A-7 ograniczone wyłącznie do „najbliższej jezdni” powoduje wątpliwość w co najmniej dwóch przypadkach:

- gdy znak A-7 jest umieszczony w obrębie skrzyżowania przed przejazdem dla rowerzystów
- gdy znak A-7 jest umieszczony w obrębie skrzyżowania między przejazdem dla rowerzystów a przecięciem jezdni ogólnodostępnych

W obecnym stanie prawnym można wywodzić, że droga dla rowerów ma jezdnię („część drogi przeznaczoną do ruchu pojazdów”, rower zgodnie z ustawą jest pojazdem) – w konsekwencji umieszczenie znaku A-7 przed przejazdem dla rowerzystów powodowałoby konieczność umieszczenia kolejnego znaku A-7 między przejazdem dla rowerzystów a jezdnią, co oznacza dodatkowe koszty dla zarządcy drogi i mnożenie znaków ponad miarę.

Lokalizacja znaku między przejazdem dla rowerzystów a przecięciem jezdni ogólnodostępnych budzi wątpliwości ze względu na to, że umieszczony jest za przejazdem dla rowerzystów, podobnie jak linia zatrzymań (o ile przejazd dla rowerzystów nie jest wyznaczony wzdłuż przejścia dla pieszych przed którym umieszczono linię zatrzymań P-14).

Proponowane brzmienie przepisu rozwiązuje wszystkie wątpliwości prawne, nie wymaga zmiany organizacji ruchu (umieszczania nowych znaków drogowych lub zmiany lokalizacji istniejących) i łączy się z proponowaną zmianą znaczenia znaków D-6a i D-6b oraz P-11 i P-13.

Tabliczka T-22a zwraca uwagę na dwukierunkowy ruch rowerów na drodze dla rowerów lub jezdni jednokierunkowej z dopuszczonym dwukierunkowym ruchem rowerów. Jest to istotne w sytuacji, w której kierujący pojazdem na drodze podporządkowanej intuicyjnie zwracają uwagę przede wszystkim – a gdy zamierzają skręcić w prawo - wyłącznie na pojazdy nadjeżdżające tylko z jednej (lewej) strony.

§ 16.

1. Znak B-1 „zakaz ruchu w obu kierunkach” oznacza zakaz ruchu na drodze pojazdów, kolumn pieszych oraz jeźdźców i poganiaczy; znak może być ustawiony na jezdni.

2. Umieszczona pod znakiem B-1 tabliczka T-22 **z napisem „nie dotyczy”** wskazuje, ~~że zakaz nie dotyczy rowerów jednośladowych w zależności od umieszczonego na niej symbolu, że zakaz nie dotyczy rowerów lub wózków rowerowych i rowerów. Umieszczone na tabliczce godziny lub dni tygodnia określają czas w którym obowiązuje wyłączenie od zakazu.~~

UZASADNIENIE

Nowelizacja ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 (Dz. U. Nr 92 poz. 530) zmieniła definicję roweru i wprowadziła pojęcie wózka rowerowego. Obecne znaczenie tabliczki jest niezgodne z brzmieniem ustawowej definicji roweru, określanego przez dopuszczalną szerokość a nie liczbę kół (śladów) i intencją ustawodawcy, który chciał dopuścić na infrastrukturę rowerową między innymi specjalistyczne rowery wielośladowe przeznaczone do przewozu dzieci. Ponadto istnieje konieczność doprecyzowania znaczenia tabliczki przez dopuszczanie ruchu rowerów lub wózków rowerowych w określonych godzinach lub dniach tygodnia (np. poza dniami targowymi, czy poza godzinami wielkiego ruchu pieszego w strefach śródmiejskich).

§ 17.

1. Znak B-2 „zakaz wjazdu” oznacza zakaz wjazdu pojazdów na drogę lub jezdnię od strony jego umieszczenia; zakaz dotyczy również kolumn pieszych oraz jeźdźców i poganiaczy.

2. Umieszczona pod znakiem B-2 tabliczka T-22 **z napisem „nie dotyczy”** wskazuje, ~~że znak nie dotyczy rowerów jednośladowych wjeżdżających na wyznaczony na jezdni pas ruchu dla rowerów. że w zależności od umieszczonego na niej symbolu zakaz nie dotyczy rowerów lub~~

wózków rowerowych i rowerów. Jeśli na odcinku jezdni oznaczonym znakiem B-2 z tabliczką T-22 nie wyznaczono podłużnym oznakowaniem poziomym pasa ruchu dla rowerów dla kierunku zabronionego znakiem B-2 lub pas ten nie jest widoczny, tabliczka T-22 oznacza również, że kierujący pojazdami poruszającymi się w przeciwnych kierunkach mają obowiązek zachować szczególną ostrożność a w razie potrzeby - zatrzymać się w celu umożliwienia wymijania lub omijania.

UZASADNIENIE

Nowelizacja ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 (Dz. U. Nr 92 poz. 530) zmieniła definicję roweru i wprowadziła pojęcie wózka rowerowego. Obecne znaczenie tabliczki jest sprzeczne z brzmieniem ustawowej definicji roweru, określanego przez dopuszczalną szerokość a nie liczbę kół (śladów) i intencją ustawodawcy, który chciał dopuścić na infrastrukturę rowerową między innymi specjalistyczne rowery wielośladowe przeznaczone do przewozu dzieci. Usunięcie zapisu dotyczącego wyznaczonego na jezdni pasa ruchu dla rowerów ma charakter techniczny, związany z szczegółowymi warunkami technicznymi dla znaków i sygnałów drogowych (np. nawierzchnia, na której zastosowanie oznakowania poziomego jest niemożliwe, strefy zamieszkania oraz sytuacje, w których proponuje się brak oznakowania poziomego nowelizacją rozporządzenia). [...]

12. Znak B-11 „zakaz wjazdu wózków rowerowych” oznacza zakaz ruchu ~~rowerów~~ wielośladowych wózków rowerowych.

UZASADNIENIE

Nowelizacja ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 roku (Dz. U. Nr 92 poz. 530) wprowadziła pojęcie wózka rowerowego a rower został określony przez maksymalną dopuszczalną szerokość (do 0,9 m). Dotychczasowe brzmienie przepisu jest niespójne z definicją ustawową roweru i wózka rowerowego i sprzeczne z intencją ustawodawcy, który wyraźnie odróżnił rower od wózka rowerowego, uwzględniając między innymi specjalistyczne wielośladowe rowery do przewozu dzieci i podał szerokość graniczną, uwzględniającą rozwój rynku i charakterystykę dostępnych na nim pojazdów. Zakaz ruchu wózków rowerowych nie powinien oznaczać zakazu ruchu rowerów wielośladowych.

§ 21.

1. Znak B-20 „stop” oznacza:

- 1) zakaz wjazdu na skrzyżowanie bez zatrzymania się przed drogą z pierwszeństwem,
- 2) obowiązek ustąpienia pierwszeństwa kierującym poruszającym się tą drogą.

2. Zatrzymanie powinno nastąpić w wyznaczonym w tym celu miejscu, a w razie jego braku - w takim miejscu, w którym kierujący może upewnić się, że nie utrudni ruchu na drodze z pierwszeństwem.

3. Znak B-20 umieszczony w obrębie skrzyżowania dotyczy tylko najbliższej jezdni wraz z drogą lub drogami dla rowerów, przed którą został ustawiony.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do znaku B-20 umieszczonego przed torowiskiem pojazdów szynowych lub w innych miejscach przecinania się kierunków ruchu.

5. Umieszczona pod znakiem B-20 tabliczka T-6c lub T-6d wskazuje rzeczywisty przebieg drogi z pierwszeństwem przez skrzyżowanie.

6. Umieszczona pod znakiem B-20 tabliczka T-22a umieszczona pod znakiem informuje, że droga lub drogi dla rowerów są dwukierunkowe lub że w jezdni jednokierunkowej dopuszczony jest dwukierunkowy ruch rowerów lub rowerów i wózków rowerowych.

UZASADNIENIE

Analogiczne jak w przypadku § 5 pkt 5 (znak A-7).

§ 22.

1. Znaki:

- 1) B-21 „zakaz skręcania w lewo”,
- 2) B-22 „zakaz skręcania w prawo”
zabraniają skręcania w kierunku wskazanym na znaku;
ponadto znak B-21 zabrania zawracania.

2. Zakazy wyrażone znakami B-21 i B-22 obowiązują na najbliższym skrzyżowaniu, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Znaki B-21 i B-22 znajdujące się w obrębie skrzyżowania dotyczą tylko najbliższej jezdni, przed którą zostały umieszczone.

4. Umieszczona pod znakiem B-21 lub B-22 tabliczka T-22 **z napisem „nie dotyczy”** wskazuje, ~~że znak nie dotyczy rowerów jednośladowych skręcających na drogę dla rowerów lub wyznaczony na jezdni pas ruchu przeznaczony dla tych pojazdów.~~ **w zależności od umieszczonego na niej symbolu, że znak nie dotyczy rowerów lub wózków rowerowych i rowerów. Umieszczone na tabliczce godziny lub dni tygodnia określają czas, w którym obowiązuje wyłączenie od zakazu.**

UZASADNIENIE

Analogiczne jak w przypadku znaków B-1 i B-2. Ponadto umieszczona pod nimi tabliczka T-22 może dopuszczać skręt na przykład w ulicę oznaczoną znakiem B-1 z tabliczką T-22, stąd dodatkowy argument za wykreśleniem przepisu o pasie ruchu.

§ 28.

1. Znak B-35 „zakaz postoju” oznacza zakaz postoju pojazdu; dopuszczalny czas unieruchomienia pojazdu dłuższy niż jedna minuta jest wskazany napisem na znaku albo na umieszczonej pod nim tabliczce.

2. Znak B-36 „zakaz zatrzymywania się” oznacza zakaz zatrzymania pojazdu.

3. Zakaz wyrażony znakiem B-35 lub B-36:

- 1) dotyczy tej strony drogi, po której znak się znajduje, z wyjątkiem miejsc, gdzie za pomocą znaku dopuszcza się postój lub zatrzymanie,
- 2) dotyczy również kolumn pieszych oraz jeźdźców i poganiaczy,
- 3) nie dotyczy pojazdów unieruchomionych ze względu na warunki lub przepisy ruchu drogowego.

4) Zakaz wyrażony znakiem B-35 nie dotyczy postoju roweru w umieszczonym na drodze urządzeniu do tego przeznaczonym lub na chodniku w sposób dopuszczony art. 47 ust. 2 ustawy.

4. Zakaz wyrażony znakiem B-36 obowiązuje, z zastrzeżeniem § 32 ust. 2, do odwołania lub do miejsca umieszczenia znaku B-35.

5. Umieszczona pod znakiem B-35 lub B-36 tabliczka T-24 wskazuje, że pojazd pozostawiony w miejscu, w którym obowiązuje zakaz wyrażony tym znakiem, zostanie usunięty z drogi na koszt właściciela.

6. Znaki:

- 1) B-37 „zakaz postoju w dni nieparzyste”,
- 2) B-38 „zakaz postoju w dni parzyste”

oznaczają zakaz postoju pojazdów odpowiednio w nieparzyste lub parzyste dni miesiąca; zakaz nie obowiązuje od godziny 21 do 24; przepisy ust. 1 i 3—5 stosuje się odpowiednio do tych znaków.

Zakaz wyrażony znakami B-37 i B-38 nie dotyczy postoju roweru w umieszczonym na drodze urządzeniu do tego przeznaczonym lub na chodniku w sposób dopuszczony art. 47 ust. 2 ustawy.

7. Umieszczone pod znakiem B-35, B-36, B-37 lub B-38 tabliczki wskazują:

- 1) T-25a — początek zakazu wyrażonego znakiem,
- 2) T-25b — kontynuację zakazu wyrażonego znakiem,
- 3) T-25c — odwołanie zakazu wyrażonego znakiem.

8. Znak B-35, B-36, B-37 lub B-38 wraz z tabliczką T-26, umieszczony na placu równoległe do krawędzi jezdni, oznacza, że zakaz wyrażony tym znakiem dotyczy strony placu, przy której został ustawiony.

UZASADNIENIE:

Postój rowerów zwyczajowo odbywa się przy płotach, słupach znaków drogowych i w stojakach rowerowych umieszczonych w pasie drogowym. Ich lokalizacja często pozostaje w sprzeczności z brzmieniem znaków B-35, B-37 i B-38 i wymagałaby skomplikowanego oznakowania. Proponuje się wyłączyć rowery z zakresu obowiązywania tych znaków.

Znaki nakazu

§ 35.

1. Znaki:

- 1) C-1 „nakaz jazdy w prawo przed znakiem”,
- 2) C-2 „nakaz jazdy w prawo za znakiem”,
- 3) C-3 „nakaz jazdy w lewo przed znakiem”,
- 4) C-4 „nakaz jazdy w lewo za znakiem”,
- 5) C-5 „nakaz jazdy prosto”,
- 6) C-6 „nakaz jazdy prosto lub w prawo”,
- 7) C-7 „nakaz jazdy prosto lub w lewo”,
- 8) C-8 „nakaz jazdy w prawo lub w lewo”,
- 9) C-9 „nakaz jazdy z prawej strony znaku”,
- 10) C-10 „nakaz jazdy z lewej strony znaku”,
- 11) C-11 „nakaz jazdy z prawej lub lewej strony znaku”

zobowiązują kierującego do ruchu w kierunku zgodnym ze strzałkami; znaki te mogą być umieszczone na przedłużeniu osi drogi (jezdni) lub na samej jezdni.

2. Znaki, o których mowa w ust. 1, obowiązują na najbliższym skrzyżowaniu lub w miejscu, gdzie występuje możliwość zmiany kierunku jazdy.

3. Umieszczone pod znakami C-1 do C-10 tabliczki T-22 z napisem „nie dotyczy” oznaczają, że znaki te nie dotyczą w zależności od umieszczonego na nich symbolu rowerów lub wózków rowerowych i rowerów. Określone na tabliczce godziny lub dni tygodnia określają czas obowiązywania wyłączenia od zakazu.

UZASADNIENIE

Konieczne jest doprecyzowanie znaczenia i zakresu stosowania tabliczki T-22, analogicznie do znaków B-1, B-2, B-21 i B-22.

§ 37.

1. Znak C-13 „droga dla rowerów” oznacza drogę przeznaczoną dla kierujących rowerami **jednośladowymi**, którzy są obowiązani do korzystania z tej drogi **jeśli jest wyznaczona po stronie jezdni odpowiadającej kierunkowi w którym jadą lub zamierzają skręcić.**

2. Znak C-13a „koniec drogi dla rowerów” oznacza koniec drogi przeznaczonej dla kierujących rowerami jednośladowymi.

3. Umieszczona pod znakiem C-13 tabliczka T-22 z napisem „dopuszczone” z symbolem wózka rowerowego oznacza, że na drodze dla rowerów dopuszczony jest ruch wózków rowerowych. Jeśli na tabliczce podana jest obok symbolu wózka rowerowego wielkość wyrażona metrach, oznacza to maksymalną szerokość wózka rowerowego dopuszczonego do ruchu na oznaczonej w ten sposób drodze dla rowerów.

4. Znak C-13 obowiązuje do najbliższego skrzyżowania lub zjazdu publicznego. Znak C-13 jest odwoływany znakiem B-1 (także z tabliczką T-22), C-13a, C-13/C-16, C-16 (w tym także z tabliczką T-22) oraz znakiem D-40.

UZASADNIENIE:

Nowelizacja ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 roku (Dz. U. nr 92 poz. 530 z 2011 roku) zmieniła definicję roweru (art. 2 ust. 47) i wprowadziła do ustawy pojęcie wózka rowerowego (art. 2 ust. 47a). Intencją ustawodawcy było między innymi dopuszczenie do korzystania z infrastruktury rowerowej specjalistycznych wielośladowych rowerów do przewozu dzieci. Dotychczasowy przepis ograniczający znaczenie znaku „droga dla rowerów” do rowerów jednośladowych jest sprzeczny z intencją ustawodawcy i może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo, zmuszając kierujących rowerami do przewozu dzieci do korzystania z dróg ogólnodostępnych.

Należy zwrócić uwagę, że nowa ustawowa definicja roweru jest spójna z dotychczasową praktyką i przepisami dotyczącymi projektowania i budowy infrastruktury rowerowej – dopuszczalna szerokość roweru (0,9 m) jest kompatybilna z minimalnymi szerokościami dróg dla rowerów (1,5 m dla jedno- i 2,0 m dla dwukierunkowej). Ustawa zmieniła również zasady korzystania z dróg dla rowerów – kierujący rowerem ma obowiązek z nich korzystać jeśli są wyznaczone dla kierunku w którym jedzie lub zamierza skręcić, stąd proponowana zmiana znaczenia znaku C-13. Konieczne jest doprecyzowanie znaczenia tabliczki T-22 która może dopuszczać ruch wózków rowerowych po niektórych, spełniających określone warunki (szerokość) drogach dla rowerów.

Doświadczenie ostatnich 20 lat wskazuje również, że należy doprecyzować zakres obowiązywania znaku C-13, w tym – rozszerzyć katalog znaków, które go odwołują. Znak C-13 powinien obowiązywać zawsze do najbliższego skrzyżowania lub zjazdu publicznego. Rowerzysta korzystający z drogi poprzecznej lub zjazdu publicznego musi bowiem mieć jednoznaczną informację, że może go obowiązywać art. 33 ust. 1 ustawy prawo o Ruchu Drogowym o treści: „Kierujący rowerem jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić.” Konsekwencją proponowanego zapisu będzie obowiązek umieszczania znaku C-13 za każdym skrzyżowaniem lub zjazdem publicznym. Proponowany katalog znaków odwołujących znak C-13 innych niż C-13a „koniec drogi dla rowerów” eliminuje konieczność stosowania znaku C-13a łącznie z tymi znakami, de facto sankcjonując obecną praktykę.

§ 39.

1. Znak C-16 „droga dla pieszych” oznacza drogę lub jej część przeznaczoną dla pieszych, którzy są obowiązani z niej korzystać.

2. Znak C-16a „koniec drogi dla pieszych” oznacza koniec drogi przeznaczonej dla pieszych. Znak C-16 obowiązuje do najbliższego skrzyżowania lub zjazdu publicznego. Znak C-16 jest odwoływany znakiem B-1, C-16a, C-13/C-16 oraz znakiem D-40.

3. Umieszczona pod znakiem C-16 tabliczka T-22 z napisem „dopuszczone” i symbolem roweru oznacza, że na drodze dla pieszych dopuszczony jest ruch rowerów; tabliczka T-22 z napisem „dopuszczone” i symbolem wózka rowerowego oznacza że na drodze dla pieszych

dopuszczony jest ruch wózków rowerowych i rowerów. Jeśli na tabliczce obok symbolu określone są godziny lub dni tygodnia, oznaczają one czas, w którym na drodze dla pieszych dopuszczony jest ruch rowerów lub wózków rowerowych.

UZASADNIENIE:

Niezbędne jest doprecyzowanie znaczenia tabliczki T-22 stosowanej na drodze dla pieszych, kiedy zachodzi konieczność dopuszczenia na niej ruchu rowerów lub wózków rowerowych. Takie rozwiązanie jest zaś niezbędne w przypadku konieczności umożliwienia niektórym, mniej doświadczonym rowerzystom poruszania się poza jezdnią a nie istnieją warunki techniczne dla wyznaczenia pasa ruchu dla rowerów w jezdni lub drogi dla rowerów poza nią. Proponowane oznakowanie jest również wskazane jeśli zachodzi potrzeba poinformowania uczestników ruchu o dopuszczeniu ruchu rowerów na chodniku wynikającym z art. 33 ust. 5 pkt. 2 ustawy Prawo o Ruchu Drogowym jeśli poruszają się w kierunku przeciwnym do obowiązującego na przyległym pasie ruchu. Jest to również jedyny czytelny sposób organizacji ruchu na placach targowych czy obszarach śródmiejskich (rynk, place), gdzie ruch rowerów może się odbywać ze względu na natężenie ruchu pieszego jedynie w określonych dniach tygodnia czy porach dnia.

Należy zwrócić uwagę, że znaczenie kombinacji znaków C-13/T-22 jest inne niż znaku C-13/C-16 czy znaku B-1 z tabliczką T-22. Znak C-13/C-16 nakłada na rowerzystę obowiązek korzystania z tak oznaczonej drogi a przepisy szczegółowe (rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych) zabraniają umieszczania pod nim tablicy z wyjątkami (np. dotyczącą ruchu innych pojazdów czy godzin obowiązywania), nakazując w takiej sytuacji stosować znak B-1 z tabliczką z wyjątkami. Ten ostatni znak nie określa jednak zasad ruchu w taki sposób, jak znaki C-16/T-22 czy C-13/C-16. Zatem stosowanie znaku C-16 z tabliczką T-22 daje zarządcy drogi dodatkowe możliwości organizacji ruchu przy jednoznacznym określeniu jego zasad.

§ 40.

~~1. Umieszczone na jednej tarczy symbole znaków C-13 i C-16 oznaczają, że droga jest przeznaczona dla pieszych i kierujących rowerami jednośladowymi; ruch pieszych i rowerzystów odbywa się:-~~

- ~~1) na całej powierzchni, jeżeli symbole oddzielone są kreską poziomą,-~~
- ~~2) odpowiednio po stronach drogi wskazanych na znaku, jeżeli symbole oddzielone są kreską pionową.-~~

~~3) 2. Przepisy ust. 1 oraz § 37 ust. 2 i § 39 ust. 2 stosuje się odpowiednio dla oznaczania końca drogi przeznaczonej dla pieszych i kierujących rowerami jednośladowymi.~~

1. Umieszczone na jednej tarczy symbole znaków C-13 i C-16 oddzielone kreską poziomą oznaczają, że droga jest przeznaczona dla pieszych i kierujących rowerami. Kierujący rowerami mają obowiązek z niej korzystać jeśli jest wyznaczona po stronie jezdni odpowiadającej kierunkowi, w którym jadą lub zamierzają skręcić. Ruch pieszych i rowerzystów odbywa się na całej powierzchni tak oznaczonej drogi.

2. Umieszczone na jednej tarczy symbole znaków C-13 i C-16 oddzielone kreską pionową oznaczają drogę dla rowerów i drogę dla pieszych położone obok siebie po stronach jak określono na znaku. Kierujący rowerem ma obowiązek korzystać niej jeśli jest wyznaczona po stronie jezdni odpowiadającej kierunkowi, w którym jedzie lub zamierza skręcić.

3. Przepisy ust. 1 i 2, § 37 ust. 2 i 4 oraz § 39 ust. 2 stosuje się odpowiednio dla oznaczania końca drogi dla rowerów i pieszych oraz końca drogi dla rowerów i drogi dla pieszych położonych obok siebie, przy czym znak łączony C-13/C-16 jest odwoływany również znakami

C-13 lub C-16.

UZASADNIENIE

Konieczne jest doprecyzowanie znaczenia kombinacji znaków C-13 i C-16 w celu wyeliminowania niejasności dotyczącej pierwszeństwa pieszych na drodze dla rowerów i pieszych w sytuacji, gdy droga dla rowerów biegnie obok drogi dla pieszych oraz obowiązku korzystania z takiej drogi przez kierujących rowerami.

§ 44.

1. Znak D-3 „droga jednokierunkowa” oznacza początek lub kontynuację drogi lub jezdni, na której ruch odbywa się w jednym kierunku.

2. Umieszczona pod znakiem D-3 tabliczka T-22 z napisem „nie dotyczy” wskazuje, ~~że ruch rowerów jednośladowych na wyznaczonym na jezdni pasie ruchu przeznaczonym dla tych pojazdów odbywa się w kierunku przeciwnym do wskazanego na znaku. w zależności od umieszczonego na niej symbolu, że na jezdni odbywa się dwukierunkowy ruch rowerów lub wózków rowerowych i rowerów. Jeśli na odcinku jezdni oznaczonym znakiem D-3 z tabliczką T-22 nie wyznaczono podłużnym oznakowaniem poziomym pasa ruchu dla rowerów dla kierunku przeciwnego do wskazanego znakiem D-3 lub pas ten nie jest widoczny, tabliczka T-22 oznacza również, że kierujący pojazdami poruszającymi się w przeciwnych kierunkach mają obowiązek zachować szczególną ostrożność a w razie potrzeby - zatrzymać się w celu umożliwienia wymijania lub omijania.~~

UZASADNIENIE:

Konieczne jest doprecyzowanie znaczenia tabliczki T-22 wynikające ze zmiany ustawy i wprowadzenia pojęcia wózka rowerowego. Ze względu na stosowanie tabliczki T-22 w różnych warunkach drogowych, przy różnych przekrojach, różnej nawierzchni (w tym – uniemożliwiającej oznakowanie poziome) zachodzi konieczność doprecyzowania znaczenia tabliczki w zakresie zachowań kierujących. Ponadto konieczna jest techniczna korekta wynikająca z warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych.

§ 44a. (NOWY ZNAK)

1. Znak D-3a oznacza, że na drodze poprzecznej ruch odbywa się w jednym kierunku.

2. Umieszczona pod znakiem D-3a tabliczka T-22 wskazuje, że na jezdni drogi poprzecznej odbywa się dwukierunkowy ruch rowerów lub wózków rowerowych i rowerów. Jeśli na odcinku jezdni oznaczonym znakiem D-3a z tabliczką T-22 nie wyznaczono podłużnym oznakowaniem poziomym pasa ruchu dla rowerów dla kierunku przeciwnego do wskazanego znakiem D-3a lub pas ten nie jest widoczny, tabliczka T-22 oznacza również, że kierujący pojazdami poruszającymi się w przeciwnych kierunkach mają obowiązek zachować szczególną ostrożność a w razie potrzeby - zatrzymać się w celu umożliwienia wymijania lub omijania.

UZASADNIENIE

Znak D-3 ze względu na sposób jego umieszczania (licem w kierunku nadjeżdżających pojazdów, prostopadle do osi drogi) w warunkach miejskich nie zawsze jest dobrze widoczny. Jest to szczególnie istotne, jeśli pod nim umieszczona jest tabliczka T-22. W niektórych krajach (np. Austrii) stosuje się znak oznaczający drogę jednokierunkową umieszczany w sposób widoczny

przede wszystkim z drogi poprzecznej, z której kierujący skręca w drogę jednokierunkową. Jak w poprzednich przypadkach, konieczne jest także doprecyzowanie znaczenia tabliczki T-22 ze względu na wprowadzenie w ustawie pojęcia wózka rowerowego. Alternatywą dla znaku D-3a może być dopuszczenie umieszczania znaku D-3 obróconego o 90 stopni, jednak takie rozwiązanie stwarza ryzyko nieczytelności i niezrozumiałości (np. mogą powstawać u kierujących wątpliwości, czy nie jest to uszkodzony znak D-3 odnoszący się do drogi na wprost, a nie poprawnie umieszczony znak odnoszący się do drogi poprzecznej).

§ 45.

1. Znak D-4a „droga bez przejazdu” oznacza początek drogi bez przejazdu.
2. Znak D-4b „wjazd na drogę bez przejazdu” oznacza, że droga za skrzyżowaniem po stronie wskazanej na znaku jest drogą bez przejazdu.

3. Umieszczona pod znakiem D-4a lub D-4b tabliczka T-22 z napisem „nie dotyczy” i symbolem roweru oznacza, że brak możliwości przejazdu nie dotyczy rowerów; tabliczka T-22 z napisem „nie dotyczy” i symbolem wózka rowerowego oznacza że brak możliwości przejazdu nie dotyczy wózków rowerowych i rowerów”.

UZASADNIENIE:

Konieczna jest informacja dla kierujących rowerami o możliwej organizacji ruchu, polegającej na przykład na umieszczeniu na jezdni ogólnodostępnej znaku B-1 z tabliczką T-22 i uczynieniu jej drogą bez przejazdu dla pojazdów innych niż rowery lub rowery i wózki rowerowe.

§ 47.

1. Znak D-6 „przejście dla pieszych” oznacza miejsce przeznaczone do przechodzenia pieszych w poprzek drogi.
2. Znak D-6a „przejazd dla rowerzystów” oznacza miejsce przeznaczone do przejeżdżania rowerzystów w poprzek drogi.
3. Znak D-6b „przejście dla pieszych i przejazd dla rowerzystów” oznacza występujące obok siebie miejsca, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. Kierujący pojazdem zbliżający się do miejsca oznaczonego znakiem D-6, D-6a albo D-6b jest obowiązany zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszych lub rowerzystów znajdujących się w tych miejscach lub na nie wchodzących lub wjeżdżających. **Jeśli bezpośrednio za oznaczonym znakiem D-6a lub D-6b przejazdem dla rowerzystów znajduje się znak A-7 lub B-20 umieszczony przed skrzyżowaniem, wówczas niezależnie od wyznaczonych na skrzyżowaniu linii zatrzymań, kierujący pojazdem ma obowiązek ustąpić pierwszeństwa rowerzyście wjeżdżającemu na przejazd dla rowerzystów.**

5. Umieszczona pod znakiem D-6 lub D-6b tabliczka T-27 wskazuje, że przejście dla pieszych jest szczególnie uczęszczane przez dzieci.

UZASADNIENIE:

W związku z nowelizacją ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 roku (Dz. U. nr 92 poz. 530) pierwszeństwo na przejazdach dla rowerzystów reguluje art. 25 ust. 1 i art. 27 ust. 1a ustawy oraz znaki i sygnały drogowe. Dotychczasowa praktyka oznakowania skrzyżowań była różna i polegała zarówno na umieszczaniu znaku A-7 przed przejazdem dla rowerzystów (co zostało w niniejszej propozycji uwzględnione w zakresie nowelizacji § 5) jak i między przejazdem dla rowerzystów a skrzyżowaniem, co jest uwzględnione w projekcie niniejszego przepisu. Proponowane znaczenie znaku D-6a/b eliminuje koszty dodatkowej organizacji ruchu w przypadku konieczności przestawienia znaków A-7.

§ 49.

1. Znaki:

- 1) D-11 „początek pasa ruchu dla autobusów”,
- 2) D-12 „pas ruchu dla autobusów”

oznaczają odpowiednio początek lub kontynuację pasa ruchu przeznaczanego tylko dla autobusów lub trolejbusów oraz innych pojazdów wykonujących odpłatny przewóz osób na regularnych liniach.

2. Umieszczony na znakach D-11 lub D-12 napis „TAXI” oznacza, że na pasie oznaczonym tym znakiem jest dopuszczony ruch taksówek. **Umieszczony na znakach D-11 lub D-12 symbol roweru oznacza, że na pasie oznaczonym tym znakiem dopuszczony jest ruch rowerów. Dopuszcza się stosowanie na znakach D-11 i D-12 także innych napisów lub symboli, jednoznacznie określających przeznaczenie pasa ruchu.**

3. Znak D-13 „początek pasa ruchu powolnego” oznacza początek pasa ruchu, z którego są obowiązani korzystać kierujący pojazdami nieosiągającymi na wzniesieniu minimalnej prędkości określonej na znaku liczbą kilometrów na godzinę.

4. Znak D-13a „początek pasa ruchu” oznacza początek pasa ruchu po stronie wskazanej na znaku.

5. Znak D-14 „koniec pasa ruchu” oznacza koniec skrajnego pasa ruchu, znajdującego się po stronie wskazanej na znaku; znak D-14 umieszczony przy pasie ruchu powolnego oznacza koniec tego pasa ruchu.

UZASADNIENIE:

Proponowana zmiana ma charakter techniczny i eliminuje wątpliwości dotyczące oznakowania pionowego pasów ruchu na których dopuszczony jest ruch rowerów. Przepisy dopuszczają wprost stosowanie oznakowania poziomego P-23 na takich pasach (a także stosowanie innych napisów i symboli, o czym mówi wprost przepis § 91. ust. 3).

§ 52.

1. Znak D-18 „parking” oznacza miejsce przeznaczone na postój pojazdów (zespołów pojazdów), z wyjątkiem przyczep kempingowych; umieszczona pod znakiem tabliczka T-23e oznacza, że na parkingu jest dopuszczony także postój przyczep kempingowych.

2. Umieszczona pod znakiem D-18 tabliczka T-30 wskazuje sposób ustawienia pojazdu względem krawędzi jezdni oznaczonej na tabliczce barwą szarą oraz że miejsce jest przeznaczone dla pojazdów samochodowych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t.

3. Umieszczona pod znakiem D-18 tabliczka T-3a wskazuje koniec miejsca przeznaczonego na postój.

4. Znak D-18a „parking - miejsce zastrzeżone” oznacza miejsce przeznaczone na postój pojazdu uprawnionej osoby.

5. Znak D-18b „parking zadaszony” oznacza miejsce przeznaczone na postój pojazdów znajdujące się w budynku lub pod wiatą.

6. Umieszczona pod znakiem D-18 lub D-18b tabliczka T-29 informuje o miejscu przeznaczonym dla pojazdu samochodowego uprawnionej osoby niepełnosprawnej o obniżonej sprawności ruchowej oraz dla kierującego pojazdem przewożącego taką osobę.

7. Znak D-18c z symbolem roweru oznacza parking dla rowerów, składający się z odpowiednich urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego lub stanowiący budowlę lub jej część.

UZASADNIENIE:

Proponowany przepis likwiduje lukę prawną, w której znajdują się umieszczone w pasie drogowym przez zarządcę lub za jego zgodą stojaki dla rowerów, korzystanie z których naruszało przepis art. 47 ustawy Prawo o Ruchu Drogowym.

§ 58.

1. Znak D-40 „strefa zamieszkania” oznacza wjazd do strefy zamieszkania. Znak D-41 „koniec strefy zamieszkania” oznacza wyjazd ze strefy zamieszkania.
2. Znak D-40 informuje ponadto, że umieszczone w strefie zamieszkania urządzenia i rozwiązania wymuszające powolną jazdę mogą nie być oznakowane znakami ostrzegawczymi.

2a. W strefie zamieszkania nie stosuje się znaków C-13, a pod znakami B-2, D-3, D-3a i dopełniającymi zawsze umieszcza się tabliczki T-22 dopuszczające dwukierunkowy ruch rowerów.

UZASADNIENIE

Strefa zamieszkania jest najsilniejszą formą uspokojenia ruchu. Zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy Prawo o Ruchu Drogowym pieszy korzysta w niej z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem. Z kolei art. 20 ust. 2 określa prędkość dopuszczalną w strefie zamieszkania jako 20 km/godz. Obligatoryjny dwukierunkowy ruch rowerów w jezdniach jednokierunkowych w strefie zamieszkania jest kolejnym oprócz pierwszeństwa pieszych na jezdni elementem uspokojenia ruchu. Zakaz stosowania znaków C-13 wynika z kolizji przepisów dotyczących ruchu pieszych na drogach dla rowerów i w strefie zamieszkania. Równocześnie proponuje się, aby znak D-40 odwoływał znak C-13 (nowy przepis § 37 ust. 4).

§ 60. Znak D-49 „pobór opłat” uprzedza o miejscu, w którym są pobierane opłaty za przejazd.

§ 60d. NOWY ZNAK

1. Znak D-54 „zalecana trasa rowerowa” wskazuje drogę lub ulicę zalecaną dla ruchu rowerowego w jezdni jako alternatywę dla drogi głównej.

2. Znak D-54a oznacza koniec zalecanej trasy rowerowej.

Znak D-54 umieszczony pod znakiem kierunku z serii „E” oznacza dojazd do wskazanego na znaku „E” celu trasą zalecaną dla rowerzystów.

UZASADNIENIE

Proponowany nowy znak umożliwia oznakowanie tras rowerowych w ulicach, gdzie nie ma możliwości ani potrzeby tworzenia dedykowanej infrastruktury (dróg, pasów ruchu dla rowerów), natomiast istnieje potrzeba lub możliwość wskazania rowerzystom trasy alternatywnej.

§ 71.

1. Znak F-7 „sposób jazdy w związku z zakazem skręcania w lewo” wskazuje dojazd do drogi, w którą skręcanie w lewo jest zabronione.
2. Znak F-8 „objazd w związku z zamknięciem drogi” wskazuje wyznaczony objazd; jeżeli na znaku F-8 umieszczono znak zakazujący wjazdu określonych pojazdów, oznacza to, że objazd dotyczy pojazdów wskazanych na znaku zakazu.
3. Znak F-9 „znak prowadzący na drodze objazdowej” wskazuje kierunek ruchu pojazdów na wyznaczonym objeździe. **Umieszczony na znaku F-9 symbol roweru lub wózka rowerowego oznacza, że objazd jest przeznaczony wyłącznie dla rowerów lub wózków rowerowych i rowerów.**

UZASADNIENIE

Proponowany przepis pozwala na czytelne oznakowanie objazdów dla rowerzystów. Obecnie wyznaczanie objazdów dla rowerzystów jest trudne, zwłaszcza w przypadku zamknięcia z powodu remontu dwukierunkowych dróg dla rowerów, gdy jeden z kierunków jest przeciwny do kierunku ruchu na jezdni na której wyznaczono objazd.

§ 72.

1. Umieszczony obok jezdni znak F-10 „kierunki na pasach ruchu” wskazuje dozwolone, zgodnie ze strzałkami umieszczonymi na znaku, kierunki jazdy z poszczególnych pasów ruchu. **Znak może również przedstawiać pasy ruchu dla rowerów, służę dla rowerów i dozwolone kierunki jazdy z niej.**
2. Umieszczony nad pasem ruchu znak F-11 „kierunki na pasie ruchu” wskazuje dozwolone, zgodnie ze strzałkami umieszczonymi na znaku, kierunki jazdy z pasa ruchu, nad którym znak został umieszczony.
3. Umieszczona na znaku F-10 lub F-11 strzałka zezwalająca na skręcanie w lewo ze skrajnego lewego pasa ruchu oznacza także zezwolenie na zawracanie, chyba że jest to zabronione znakiem B-23 lub ruch jest kierowany sygnalizatorem S-3.

UZASADNIENIE

Proponowana zmiana znaczenia i zakresu stosowania znaku jest konieczna, aby skutecznie informować uczestników ruchu o organizacji ruchu na skrzyżowaniu. Wynika wprost z nowelizacji ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 roku (Dz. U. nr 92 poz. 530 z 2011 roku) wprowadzającej nowe pojęcie służy dla rowerzystów. Różnorodność typów służ wymaga precyzyjnej informacji dla kierujących przed wlotem skrzyżowania.

§ 75.

1. Znak F-15 „niesymetryczny podział jezdni dla przeciwnych kierunków ruchu” wskazuje pasy ruchu przeznaczone do jazdy w podanych kierunkach.
2. Znaki:
 - 1) F-16 „koniec pasa ruchu na jezdni dwukierunkowej”,
 - 2) F-17 „koniec pasa ruchu na jezdni jednokierunkowej”uprzedzają o końcu wewnętrznego pasa ruchu na jezdni wskazanej na znaku.
3. Znak F-18 „przeciwny kierunek dla określonych pojazdów” wskazuje lewy pas ruchu przeznaczony tylko dla pojazdów określonych na znaku, poruszających się w kierunku przeciwnym.
4. Znak F-19 „pas ruchu dla określonych pojazdów” wskazuje wyznaczony na jezdni **oznakowaniem poziomym** pas ruchu przeznaczony dla pojazdów wskazanych na znaku. **Może również wskazywać umieszczony po lewej stronie jezdni jednokierunkowej pas ruchu dla rowerów lub wózków rowerowych w przeciwnym kierunku. Dopuszcza się łączenie znaków F-18 i F-19.**

UZASADNIENIE:

Konieczne jest doprecyzowanie znaczenia znaku, który powinien obejmować zarówno pasy ruchu dla rowerów w kierunku zgodnym z organizacją ruchu, jak i wyznaczone dla kierunku przeciwnego. Konieczne jest doprecyzowanie, że znak oznacza pasy ruchu wyznaczone oznakowaniem poziomym. Znaczenie znaku częściowo pokrywa się ze znaczeniem znaku F-18 „przeciwny kierunek dla określonych pojazdów”, jednak umożliwia zmniejszenie liczby znaków na drodze, w przypadku gdy pasy ruchu dla rowerów są wyznaczone zarówno w kierunku zgodnym z ogólną organizacją ruchu jak i w kierunku przeciwnym. Dodatkowo proponuje się łączenie obu znaków ze względu na zachodzące na siebie znaczenie.

§ 86.

3. Znak P-2 "linia pojedyncza ciągła" oddziela pasy ruchu o tym samym kierunku **oraz pasy ruchu dla rowerów** i oznacza ponadto zakaz przejeżdżania przez tę linię i najeżdżania na nią, **z wyjątkiem rowerów wjeżdżających na pas ruchu dla rowerów i opuszczających go.**

UZASADNIENIE:

Linia P-2 służy między innymi do wyznaczania pasa ruchu dla rowerów, w tym tzw. kontrapasów, czyli pasów ruchu dla rowerów dla kierunku przeciwnego w jezdniach jednokierunkowych. Zastrzeżenie, że zakaz przejeżdżania i najeżdżania na nią w sytuacji gdy wyznacza taki pas nie dotyczy kierujących rowerami wynika z konieczności zapewnienia dostępności pasa ruchu dla rowerów, w tym umożliwienia rowerzystom włączającym się do ruchu z przeciwnej strony drogi spełnienia obowiązku wynikającego z art. 33 ust. 1 ustawy Prawo o Ruchu Drogowym („Kierujący rowerem jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić”). Ponadto umożliwia rowerzystom jadącym pasem ruchu dla rowerów wyprzedzanie i omijanie a także opuszczanie pasa ruchu dla rowerów, jeśli cel ich podróży znajduje się po przeciwnej stronie drogi a inne znaki drogowe nie zabraniają zjechania na przeciwną stronę jezdni.

§ 87.

1. Znaki:

- 1) P-8a „strzałka kierunkowa na wprost”,
- 2) P-8b „strzałka kierunkowa do skręcania”,
- 3) P-8c „strzałka kierunkowa do zawracania”

oznaczają, że jazda z pasa ruchu, na którym są umieszczone, jest dozwolona tylko w kierunku wskazanym strzałką; połączone symbole znaków P-8a, P-8b lub P-8c oznaczają zezwolenie na ruch w kierunkach wskazanych strzałkami kierunkowymi.

2. Strzałka kierunkowa zezwalająca na skręcanie w lewo, umieszczona na skrajnym lewym pasie ruchu, oznacza także zezwolenie na zawracanie, chyba że jest to zabronione znakiem pionowym B-23 lub ruch jest kierowany sygnalizatorem S-3.

3. Znak P-9 „strzałka naprowadzająca” oznacza nakaz wjazdu na sąsiedni pas ruchu wskazany strzałką; nie dotyczy to kierujących pojazdami, dla których jest przeznaczony dalszy odcinek pasa ruchu.

4. Znak P-8 umieszczony łącznie ze znakiem P-22, P-23 lub symbolami i napisami opisanymi w § 91 ust. 3 oznacza, że pojazdy określone tymi symbolami mogą opuścić pas ruchu w kierunku wskazanym strzałką nawet, jeśli pozostałe strzałki P-8 na tym pasie ruchu wskazują inne kierunki.

UZASADNIENIE

W sytuacji gdy na skrzyżowaniu niektóre wloty są dostępne wyłącznie dla określonych rodzajów ruchu (np. rowerów, komunikacji zbiorowej itp.), należy odpowiednio oznakować pasy ruchu na tym skrzyżowaniu. Proponowany zapis sankcjonuje obecną praktykę, zgodnie z którą np. pas ruchu do skrętu w prawo był dodatkowo oznaczany jako pas ruchu na wprost dla autobusów czy rowerów, jeśli przeciwny wlot był dostępny tylko dla tych pojazdów).

§ 88.

1. Znak P-10 „przejście dla pieszych” oznacza miejsce przejścia dla pieszych.

2. Znak P-11 „przejazd dla rowerzystów” oznacza miejsce przejazdu dla rowerzystów. **Ponadto znak P-11 wskazuje miejsce zatrzymania pojazdów w celu ustąpienia pierwszeństwa rowerzyście wjeżdżającemu na przejazd dla rowerzystów, wynikającego ze znaku pionowego A-7 lub B-20 w połączeniu ze znakami D-6a lub D-6b, jeśli przed tymi znakami nie**

wyznaczono odrębną linię zatrzymań P-12, P-13 lub P-14.

UZASADNIENIE:

Proponowany przepis jest technicznym uzupełnieniem proponowanej powyżej zmiany znaczenia znaków A-7 i B-20 (będących z kolei techniczną konsekwencją nowelizacji ustawy Prawo o Ruchu Drogowym z 1 kwietnia 2011 roku, Dz. U. nr 92 poz. 530). W sytuacji, w której znaki A-7 i B-20 dotyczą najbliższej jezdni wraz z drogą lub drogami dla rowerów, konieczne jest określenie miejsca zatrzymania w celu ustąpienia pierwszeństwa (np. po drugiej stronie skrzyżowania z drogą ogólnodostępną). Proponowany zapis eliminuje konieczność wyznaczania kilku linii zatrzymań na skrzyżowaniu (choć tego nie wyklucza), obniżając koszty organizacji ruchu i zmniejszając liczbę koniecznych znaków.

§ 89.

1. Znak P-12 „linia bezwzględne zatrzymania - stop” wskazuje miejsce zatrzymania pojazdu w związku ze znakami pionowymi B-20 lub B-32. **Może stanowić część służby dla rowerów i wówczas wyznacza miejsce zatrzymania rowerów. Jeśli przed linią zatrzymań znajduje się znak P-23 „rower”, wówczas linia ta dotyczy wyłącznie kierujących rowerami.**
2. Znak P-13 „linia warunkowego zatrzymania złożona z trójkątów” wskazuje miejsce zatrzymania pojazdu w celu ustąpienia pierwszeństwa wynikającego ze znaku pionowego A-7 **lub przepisów ustawy. Może stanowić część służby dla rowerów i wówczas wyznacza miejsce zatrzymania rowerów w celu ustąpienia pierwszeństwa.**
3. Znak P-14 „linia warunkowego zatrzymania złożona z prostokątów” wskazuje miejsce zatrzymania pojazdu na skrzyżowaniu, przed przejściem dla pieszych, **przejazdem dla rowerzystów, przystankiem wyznaczonym linią P-17** lub przed sygnałem świetlnym. **Może stanowić również część służby dla rowerów, wówczas linia położona bliżej skrzyżowania, przystanku lub sygnalizacji świetlnej wskazuje miejsce zatrzymania rowerów, linia położona dalej od tych miejsc – pozostałych pojazdów.**
4. Znaki P-15 „trójkąt podporządkowania” i P-16 „napis stop” potwierdzają oznakowanie wlotu na skrzyżowanie znakami pionowymi odpowiednio A-7 i B-20.
5. **Znak P-12 umieszczony na drodze dla rowerów, pasie ruchu dla rowerów lub w służbie dla rowerzystów oznacza konieczność zatrzymania się przed nim przez kierującego rowerem lub wózkiem rowerowym niezależnie od znaku B-20 lub B-32. Znak P-13 umieszczony na drodze dla rowerów, pasie ruchu dla rowerów lub w służbie dla rowerzystów oznacza miejsce ustąpienia pierwszeństwa przez kierującego rowerem lub wózkiem rowerowym niezależnie od znaku A-7.**

UZASADNIENIE:

Proponowana zmiana znaczenia znaków P-12 i P-13 wynika z potrzeby pełnego wykorzystania potencjału jaki dla poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego mają służby dla rowerzystów a zarazem umożliwia ograniczenie kosztów infrastruktury (projekty organizacji ruchu) i rozwiązuje trudności z umieszczeniem znaków A-7 i B-20 oraz sygnalizatorów świetlnych w przypadku niektórych typów służ dla rowerzystów. Obowiązek ustąpienia pierwszeństwa lub zatrzymania się w tym przypadku nie będzie wynikał z faktu istnienia znaku pionowego czy sygnalizatora świetlnego (tak, jak ma to miejsce obecnie, kiedy pojazd zatrzymuje się między linią zatrzymań przed sygnałem świetlnym a linią zatrzymań związaną ze znakiem A-7 bezpośrednio przed skrzyżowaniem).

Proponowane powiązanie znaczenia znaku P-12 ze znakiem P-23 wynika z zastosowania jej w służach dla rowerów typu 2 („kieszonki” do lewoskrętu z zatrzymaniem na prawym wlocie skrzyżowania”), gdzie może zachodzić konieczność wyznaczenia oprócz służby także linii zatrzymań dla pojazdów z tego wlotu. Dodatkowo proponuje się możliwość stosowania znaku P-13 w związku z art. 25 ust. 1 oraz art. 27 ust. 1a ustawy (np. jako towarzyszącego znakowi P-11, co zostanie doprecyzowane w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i

sygnałów drogowych). Zmiana znaczenia znaku P-14 jest korektą techniczną.

§ 91.

1. Znak P-22 „BUS” oznacza pas ruchu przeznaczony dla ruchu pojazdów wykonujących odpłatny przewóz osób na regularnych liniach.

2. Znak P-23 „rower” oznacza drogę lub jej część (pas ruchu) przeznaczoną dla ruchu rowerów jednośladowych.

2a. Znak P-23a „miejsce i kierunek ruchu rowerów” określa dopuszczoną pozycję rowerzysty na jezdni. Wyraża również zakaz ruchu w kierunku przeciwnym niż wskazywany grotem znaku na części jezdni lub drodze dla rowerów na której jest umieszczony. Kierujący innymi niż rower pojazdami zobowiązani są zachować szczególną ostrożność na odcinku jezdni oznaczonym tym znakiem.

3. Na pasie ruchu mogą być umieszczone inne niż określone w ust. 1 i 2 napisy lub symbole oznaczające jego przeznaczenie.

4. Znaki P-22 „BUS”, P-23 „rower” a także napisy i symbole określone w ust. 3. stosowane łącznie oznaczają pas ruchu przeznaczony dla tych pojazdów.

UZASADNIENIE:

Zmiana znaczenia znaku P-23 jest zmianą techniczną, wynikającą z nowelizacji ustawy Prawo o Ruchu Drogowym (D.U.2011.92.530), którego art. 33 ust. 1 nie dotyczy już tylko rowerów jednośladowych. Rowerem jest każdy pojazd, spełniający definicję wynikającą z art. 2 ust. 47 ustawy Prawo o Ruch Drogowym, bez względu na liczbę śladów.

Proponowany znak P-23a umożliwia jednoznaczne oznakowanie:

- jednokierunkowych dróg dla rowerów;
- pasów ruchu dla rowerów;
- jezdni dróg jednokierunkowych, na których dopuszczony jest dwukierunkowy ruch rowerów – w tej sytuacji znaki P-23a powinny być umieszczone dla obydwu kierunków ruchu, niezależnie od tego czy w jezdni został wyznaczony podłużnym oznakowaniem poziomym pas lub pasy ruchu dla rowerów;
- skrzyżowań, na których rowerzysta powinien z powodów bezpieczeństwa ruchu drogowego korzystać z przepisu art. 16 ust. 7 ustawy Prawo o Ruchu Drogowym („na skrzyżowaniu i bezpośrednio przed nim kierujący rowerem, motorowerem lub motocyklem może poruszać się środkiem pasa ruchu, jeśli pas ten umożliwia opuszczenie skrzyżowania w więcej niż jednym kierunku, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 1.) - w szczególności na rondach;
- odcinków dróg, na których niemożliwa jest wyznaczenie lub kontynuacja pasa ruchu dla rowerów ze względu na niedostateczny przekrój jezdni lub parkowanie poprzeczne lub ukośne z częstą wymianą pojazdów, które mogłyby zagrażać rowerzyście jadącemu po pasie ruchu dla rowerów;
- odcinków dróg, na których pomimo wyznaczenia po stronie odpowiadającej kierunkowi ruchu drogi dla rowerów zachodzi potrzeba dopuszczenia ruchu rowerów na jezdni ze względu na to, że droga dla rowerów uniemożliwia dostęp do celów podróży dostępnych z jezdni a kierujący zobowiązany jest zastosować się do art. 33. ust. 1. ustawy Prawo o Ruchu Drogowym o treści: „Kierujący rowerem jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić.”
- odcinków dróg, których jezdnia składa się wyłącznie z torowiska położonego blisko

krawężnika i gdzie rowerzysta powinien jechać między szynami aby uniknąć potencjalnie bardzo niebezpiecznego manewru przekraczania szyny pod ostrym kątem w celu ominięcia przeszkody (np. otwierających się drzwi samochodu).

§ 98.

1. Sygnały świetlne nadawane przez sygnalizator S-4 oznaczają:
 - 1) sygnał zielony - zezwolenie na wjazd na pas ruchu, nad którym sygnalizator jest umieszczony,
 - 2) sygnał czerwony — zakaz wjazdu na pas ruchu, nad którym sygnalizator jest umieszczony.
2. Sygnały świetlne dla pieszych nadawane przez sygnalizator S-5 oznaczają:
 - 1) sygnał zielony — zezwolenie na wejście na przejście dla pieszych, przy czym sygnał zielony migający oznacza, że za chwilę zapali się sygnał czerwony i pieszy jest obowiązany jak najszybciej opuścić przejście,
 - 2) sygnał czerwony — zakaz wejścia na przejście.
3. Sygnały świetlne dla rowerzystów nadawane przez sygnalizator S-6 oznaczają:
 - 1) sygnał zielony — zezwolenie na wjazd na przejazd dla rowerzystów, przy czym sygnał zielony migający oznacza, że za chwilę zapali się sygnał czerwony i rowerzysta jest obowiązany jak najszybciej opuścić przejazd,
 - 2) sygnał czerwony — zakaz wjazdu na przejazd.

3a. Sygnały świetlne dla rowerzystów poruszających się po drodze dla rowerów, jezdni, pasie ruchu dla rowerów lub znajdujących się w śluzie dla rowerów nadawane przez sygnalizator S-6a i S-6b oznaczają:

a) sygnał zielony – zezwolenie na wjazd za sygnalizator,

b) sygnał żółty – zakaz wjazdu za sygnalizator, chyba że w chwili zapalenia tego sygnału rowerzysta był tak blisko sygnalizatora, że nie może zatrzymać się przed nim; sygnał ten oznacza jednocześnie że za chwilę zapali się sygnał czerwony;

c) sygnał czerwony – zakaz wjazdu za sygnalizator;

d) sygnał czerwony i żółty nadawany jednocześnie – zakaz wjazdu za sygnalizator, sygnały te oznaczają jednocześnie że za chwilę zapali się sygnał zielony.

e) sygnały świetlne dla rowerzystów w jezdni nadawane przez sygnalizator kierunkowy S-6b dotyczą tylko rowerzystów jadących w kierunkach wskazanych strzałką.

3b. Sygnały świetlne dla rowerzystów poruszających się po drodze dla rowerów, jezdni, pasie ruchu dla rowerów lub znajdujących się w śluzie dla rowerów nadawane przez sygnalizator S-6c i S-6d oznaczają:

a) sygnał żółty migający – obowiązek ustąpienia pierwszeństwa innym pojazdom

b) sygnał czerwony – zakaz wjazdu za sygnalizator

c) sygnał zielony – zezwolenie na wjazd za sygnalizator

4. Sygnał świetlny stały lub migający, nadawany przez sygnalizator S-7, oznacza nakaz opuszczenia pasa ruchu, nad którym sygnalizator jest umieszczony, i wjazdu na część jezdni znajdującą się po stronie wskazanej strzałką.

5. Sygnał czerwony migający lub dwa na przemian migające sygnały czerwone oznaczają zakaz wjazdu za sygnalizator lub inne urządzenie nadające te sygnały.

6. Migający lub stały sygnał żółty umieszczony na przeszkodzie albo migający sygnał żółty

nadawany przez sygnalizator ostrzegają o występującym niebezpieczeństwie lub utrudnieniu ruchu oraz nakazują zachowanie szczególnej ostrożności.

UZASADNIENIE

Konieczność wprowadzenia trójkomorowych sygnalizatorów dla rowerzystów wynika z przepisów Konwencji Wiedeńskiej o znakach i sygnałach drogowych (Dz. U. Nr 5 poz. 42 z 1988 roku) oraz z faktu, że niemożliwe jest stosowanie obecnych sygnalizatorów dwukomorowych (S-6) na przejazdach dla rowerzystów w ciągu pasów ruchu dla rowerów na jezdni i w śluzach dla rowerzystów. Sygnalizatory trójkomorowe, umieszczane przed lub nad skrzyżowaniem pozwalają na znacznie bardziej elastyczne zarządzanie ruchem, między innymi pozwalając na poprawną organizację ruchu w śluzach dla rowerzystów i pozwalają na odróżnienie sygnału ogólnego czy sygnału dla pieszych od sygnału przeznaczonego wyłącznie dla rowerzystów. Z kolei proponowane sygnalizatory dwukomorowe S-6c i S6d, dopuszczane przez Konwencję dla instalacji tymczasowych mogą znacząco zwiększyć przepustowość takich instalacji. Proponujemy wyposażyć sygnalizator dla rowerzystów w dodatkową komorę nadającą stale sygnał barwy niebieskiej z białym symbolem roweru aby uniknąć błędnego odczytywania sygnałów podstawowych (czerwonego, żółtego, zielonego) przeznaczonych wyłącznie dla rowerzystów.

Załącznik do rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 w sprawie znaków i sygnałów drogowych. Spis wzorów znaków i sygnałów drogowych.

Proponowane nowe znaki i modyfikacja znaczenia i zakresu stosowania obecnych:

1. D-3a – ruch jednokierunkowy na jezdni poprzecznej

alternatywnie na podstawie wzoru znaku austriackiego:

2. D-18c – parking dla rowerów

3. **D-54 – zalecana trasa rowerowa**

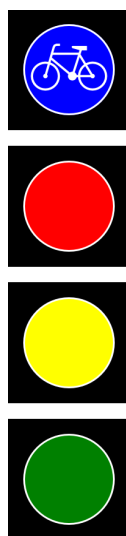
4. **D-54a – koniec zalecanej trasy rowerowej**

5. **P-23a – miejsce i kierunek ruchu rowerów**

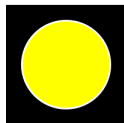
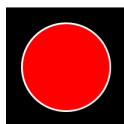
6. **S-6a – sygnalizator trójkomorowy dla rowerzystów**

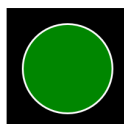
7. **S-6b – sygnalizator kierunkowy (trójkomorowy) dla rowerzystów**

8. S-6c – sygnalizator dla rowerzystów dwukomorowy warunkowy

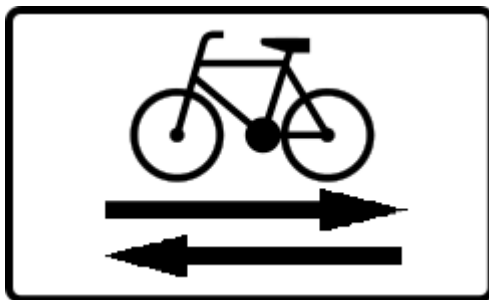
9. S-6d – sygnalizator dla rowerzystów dwukomorowy warunkowy

10. T-22 – w zależności od zastosowanych symboli roweru lub wózka rowerowego i napisów: „nie dotyczy”, „dopuszczone” odnosi się do roweru lub wózka rowerowego i wskazuje odstępstwo od zakazu lub nakazu wyrażonego znakiem pod którym jest umieszczona; jeśli na tabliczce obok symboli umieszczone są godziny lub dni tygodnia, wskazują one, kiedy dopuszcza się odstępstwo

11. T-22a - dwukierunkowy ruch rowerowy na prostej drodze dla rowerów,

przejeździe dla rowerzystów lub ogólnodostępnej drodze jednokierunkowej

KONIEC